

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

01.06.2010

Noteikumi nr. 493

Rīgā

Kārtība, kādā pasta komersants atver pasta sūtījumus, izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus, iznīcina tos vai citādi rīkojas ar tiem

---

(prot. Nr.28 27.§)

Izdoti saskaņā ar Pasta likuma
[14.panta otro daļu](#) un
[26.panta ceturto daļu](#)

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā pasta komersants atver pasta sūtījumus, izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus (turpmāk – aizliegtie priekšmeti), iznīcina tos vai citādi rīkojas ar tiem.

2. Pasta komersantam ir tiesības atvērt pasta sūtījumus, izņemot no pasta sūtījumiem aizliegtus priekšmetus, iznīcināt tos vai citādi rīkoties ar tiem [Pasta likuma 14.](#) un [26.pantā](#) noteiktajos gadījumos.

3. Ja ir aizdomas, ka pasta sūtījums satur nezināmas izcelsmes priekšmetus vai vielas, pasta komersants minēto sūtījumu neatver, bet par to nekavējoties informē Valsts policiju.

II. Pasta sūtījumu atvēršana

4. Pirms pasta sūtījuma atvēršanas pasta komersants ar rīkojumu izveido komisiju, kas atver pasta sūtījumu un nosaka turpmāko rīcību ar to (priekšmetu izņemšana no pasta sūtījuma, to iznīcināšana, nodošana glabāšanā vai realizācija). Komisijā iekļauj:

4.1. pasta komersanta pārstāvi;

4.2. personu, kas atbildīga par izņemto priekšmetu un neizsniegto pasta sūtījumu glabāšanu;

4.3. komersanta vai institūcijas pārstāvi, kuram izņemtie priekšmeti tiek nodoti iznīcināšanai vai realizācijai;

4.4. speciālistu (ekspertu), ja nepieciešams.

5. Komisija atver pasta sūtījumus atsevišķā telpā, kas nodalīta no klientu apkalpošanas telpām un nodrošināta pret nepiederošu personu neatļautu iekļūšanu, izņemot gadījumus, ja adresāts pieprasa atvērt pasta sūtījumu tā saņemšanas brīdī.

6. Atverot pasta sūtījumu, komisija sastāda aktu (divos eksemplāros) par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu (1.pielikums). Aktā norāda:

6.1. pasta sūtījuma reģistrācijas numuru (ja tāds ir), pieņemšanas datumu, sūtītāju, adresātu;

6.2. pasta sūtījuma atvēršanas vietu un datumu;

6.3. pasta sūtījuma atvēršanas iemeslu;

6.4. pasta sūtījuma svaru pirms atvēršanas;

6.5. pasta sūtījumā esošo priekšmetu aprakstu;

6.6. rīcību ar pasta sūtījumu;

6.7. komisijas locekļu vārdus, uzvārdus, amatus.

7. Vienu akta eksemplāru par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu glabā pasta komersants, otru eksemplāru nodod:

7.1. adresātam, ja pēc pasta sūtījuma atvēršanas tas tiek nosūtīts adresātam;

7.2. sūtītājam, ja pasta sūtījumu nedrīkst vai nav iespējams nosūtīt adresātam (izņemot gadījumus, ja nav zināma sūtītāja precīza adrese).

8. Aktu par pārrobežu pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu sastāda divās valodās: latviešu valodā un franču vai angļu valodā. Akta kopiju nosūta arī tās valsts pasta komersantam, no kura pasta sūtījums ir saņemts.

9. Ja, atverot pasta sūtījumu, konstatēts, ka tas satur nezināmas izcelsmes priekšmetus vai vielas, pasta komersants pārtrauc darbības ar šo sūtījumu un par to nekavējoties informē Valsts policiju.

10. Ja pēc neizsniegtā pasta sūtījuma atvēršanas konstatēts, ka nav iespējams identificēt ne sūtītāju, ne adresātu, komisija pieņem lēmumu par neizsniegtā pasta sūtījuma nodošanu glabāšanā vai iznīcināšanu.

11. Lēmumu par neizsniegtā pasta sūtījuma iznīcināšanu komisija pieņem, ja tā ilgstoša uzglabāšana nav iespējama vai radītu zaudējumus.

12. Pasta komersants neizsniegtos pasta sūtījumus iznīcina šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

13. Komisijas locekļi ir materiāli atbildīgi par rīcību ar pasta sūtījumā atklāto mantu un nedrīkst to piesavināties.

14. Ja adresāts pieprasa atvērt pasta sūtījumu tā saņemšanas brīdī, pasta sūtījumu adresāta klātbūtnē atver pasta komersanta darbinieks, kurš izsniedz pasta sūtījumu pasta pakalpojumu sniegšanas vietā, šādā kārtībā:

14.1. pārbauda pasta sūtījuma iesaiņojumu pirms tā atvēršanas un uz pasta sūtījuma un tā pavadošajā dokumentā (ja tāds ir) izdara atzīmi, ka, izsniedzot pasta sūtījumu, ir vai nav konstatēts pasta sūtījuma iesaiņojuma, zīmogu vai citu pasta komersanta dienesta marķējumu bojājums;

14.2. pārbauda pasta sūtījuma svaru pirms tā atvēršanas un salīdzina ar pavadošajā dokumentā (ja tāds ir) norādīto pasta sūtījuma svaru;

14.3. uz pasta sūtījuma un pasta sūtījuma pavadošajā dokumentā (ja tāds ir) izdara atzīmi par pasta sūtījuma atvēršanu adresāta klātbūtnē, norādot datumu un sūtījuma svaru pirms tā atvēršanas;

14.4. adresāts uz pasta sūtījuma un pasta sūtījumu pavadošajā dokumentā (ja tāds ir) ar parakstu apliecina šo noteikumu 14.3.apakšpunktā minētās ziņas.

15. Ja pēc pasta sūtījuma atvēršanas adresāta klātbūtnē konstatēts, ka tas satur aizliegtus priekšmetus, pasta komersanta darbinieks atvērto pasta sūtījumu neizsniedz un rīkojas šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

III. Rīcība ar pasta sūtījumā konstatētiem aizliegtiem priekšmetiem

16. Ja pēc pasta sūtījuma atvēršanas konstatēts, ka pasta sūtījums satur aizliegtus priekšmetus, komisija pieņem lēmumu par aizliegto priekšmetu izņemšanu no pasta sūtījuma un nodošanu glabāšanā vai iznīcināšanu.

17. Komisija, nododot no pasta sūtījuma izņemtos aizliegtos priekšmetus glabāšanā vai iznīcināšanai, aktā par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu papildus norāda šādas ziņas:

17.1. rīcība ar pasta sūtījuma saturu;

17.2. pasta sūtījuma svars pirms aizliegto priekšmetu izņemšanas;

17.3. glabāšanā nodoto aizliegto priekšmetu nosaukums, īss apraksts un daudzums;

17.4. iznīcināto aizliegto priekšmetu daudzums, iznīcināšanas veids un iznīcināšanas iemesls;

17.5. pasta sūtījuma svars pēc aizliegto priekšmetu izņemšanas.

18. Pēc aizliegto priekšmetu izņemšanas atvērto pasta sūtījumu iesaiņo atbilstoši noteiktajām prasībām, norāda uz iesaiņojuma "Atvērts" un, pievienojot aktu par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu (otro eksemplāru), nosūta adresātam. Ja nav iespējams noskaidrot adresāta vai sūtītāja precīzu adresi, neizsniegto pasta sūtījumu nodod glabāšanā.

19. Ja pēc aizliegtu priekšmetu izņemšanas pasta sūtījumu nosūta adresātam, sūtītājam nosūta akta kopiju par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu, izņemot gadījumu, ja nav iespējams noskaidrot sūtītāja precīzu adresi.

20. Ja no pasta sūtījuma tiek izņemts viss saturs, pasta sūtījuma iesaiņojumu iznīcina un sūtītājam nosūta tikai aktu par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu (otro eksemplāru).

21. Ja aizliegtie priekšmeti izņemti no pārrobežu pasta sūtījuma, aktu par pārrobežu pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu sastāda divās valodās: latviešu valodā un franču vai angļu valodā. Akta kopiju nosūta arī tās valsts pasta komersantam, no kura pasta sūtījums ir saņemts, ja [Pasaules Pasta konvencijā](#) un tās reglamentos nav noteikts citādi.

22. Ja pasta sūtījums nav apdrošināts:

22.1. no tā izņemtās monētas un banknotes, jebkura veida vērtspapīrus (čekus), dārgmetālus, dārglietas un juvelierizstrādājumus nodod glabāšanā;

22.2. izņemto naudu nosūta atpakaļ sūtītājam kā naudas pārvedumu, ieturot maksu par naudas pārvedumu saskaņā ar pasta komersanta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi.

23. No neizsniegtiem pasta sūtījumiem izņemto naudu pasta komersants ieskaita speciālajā kontā un glabā vienu gadu, nākamajā taksācijas gadā pārkontējot to pasta komersanta ieņēmumos.

24. Ja pasta sūtījumā ir priekšmeti un vielas, kuras to īpašību dēļ var apdraudēt cilvēku dzīvību vai radīt bojājumus (piemēram, saspīestas gāzes, korozīvie šķidrums, oksidējošas un toksiskas vielas), kā arī priekšmeti, kuri jāpārsūta speciālā iesaiņojumā (piemēram, trausli priekšmeti, šķidrums un vielas, kas viegli sašķīdinās, krāsojošas vielas, taukainas vielas, dzīvas bites, dēles un parazīti), jo neatbilstoša iesaiņojuma dēļ tie var kļūt bīstami pasta komersanta darbiniekiem, sasmērēt vai sabojāt citus sūtījumus vai pasta iekārtas (turpmāk – bīstamie priekšmeti), par to paziņo sūtītājam, norādot laiku un vietu, kur var saņemt šo sūtījumu.

25. Ja bīstamos priekšmetus nav iespējams izsniegt atpakaļ sūtītājam, pasta komersants tos iznīcina šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

26. Ja pasta sūtījums satur priekšmetus vai vielas, kuru ieviešana vai apgrozība saņemšanas valstī ir aizliegta un kuru izvešana no Latvijas Republikas vai apgrozība Latvijas Republikā ir aizliegta, pasta komersants rīkojas atbilstoši [Pasaules Pasta konvencijā](#), tās papildprotokolā un reglamentos noteiktajai kārtībai, ja vien šajos noteikumos nav paredzēts speciāls regulējums rīcībai ar dažāda veida priekšmetiem vai vielām.

IV. Izņemto priekšmetu iznīcināšana

27. Komisija lēmumu par izņemto priekšmetu iznīcināšanu pieņem šādos gadījumos:

27.1. ja izņemtie priekšmeti ir sabojājušies vai sapuvuši un atzīstami par lietošanai vai pārsūtīšanai nederīgiem vai to ilgstoša uzglabāšana nav iespējama, jo tie var ātri sabojāties vai sapūt;

27.2. ja šo noteikumu 24.punktā minēto priekšmetu ilgstoša uzglabāšana ir bīstama videi;

27.3. izņemto priekšmetu ilgstoša uzglabāšana rada būtiskus zaudējumus.

28. No pasta sūtījuma izņemtos priekšmetus pasta komersants iznīcina pats vai slēdz ar komersantu vai institūciju līgumu par to iznīcināšanu.

29. Pasta komersants izņemtos priekšmetus nodod komersantam vai institūcijai iznīcināšanai, sastādot no pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas aktu (2.pielikums).

30. Pasta komersants organizē izņemto priekšmetu iznīcināšanu (piemēram, sadedzinot, sasmalcinot, izlejot) atbilstoši šo jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem, ievērojot vides aizsardzības un ugunsdrošības prasības.

31. Transportējot bīstamos priekšmetus līdz iznīcināšanas vietai, kā arī iznīcinot tos, ja nepieciešams, nodrošina apsardzi.

32. Visus izdevumus, kas saistīti ar priekšmetu izņemšanu no pasta sūtījuma, glabāšanu, pārvietošanu, apsardzi un iznīcināšanu, sedz sūtītājs saskaņā ar attiecīgās institūcijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi. Ja sūtītājs atsakās atmaksāt izdevumus, tos piedzen normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

V. Neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu glabāšana un realizācija

33. Pasta sūtījumus, kas saņemti atpakaļ to nodošanas vietā vai pēc adreses, kas norādīta uz sūtījuma, kā arī tos, kas izņemti no vēstuļu kastītēm un uz kuriem nav adreses, adrese ir nepilnīga vai saīsināta, glabā vienu mēnesi pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

34. Uz neizsniegtā pasta sūtījuma pasta komersants atzīmē neizsniegšanas iemeslu un nodod to glabāšanā šim nolūkam paredzētā telpā.

35. Pasta komersants neizsniegtos pasta sūtījumus un izņemtos priekšmetus glabā pats vai nodod komersantam vai institūcijai glabāšanā, sastādot no pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas aktu.

36. Glabāšanā nodotos neizsniegtos pasta sūtījumus un izņemtos priekšmetus pasta komersants reģistrē un glabā ne ilgāk par vienu gadu šim nolūkam paredzētā telpā, kura ir nodrošināta pret nepiederošu personu neatļautu iekļūšanu tajā.

37. No pasta sūtījuma izņemtās monētas un banknotes, jebkura veida vērtspapīrus (čekus), dārgmetālus, dārglietas un juvelierizstrādājumus glabā attiecīgo standartu prasībām atbilstošā seifā.

38. Ja sūtītājs ir iesniedzis pamatotu iesniegumu, pasta komersants izsniedz vai nosūta vispārējā kārtībā sūtītājam glabāšanā nodotos neizsniegtos pasta sūtījumus un izņemtos priekšmetus un izdara attiecīgu atzīmi glabāšanā nodoto pasta sūtījumu un priekšmetu reģistrā.

39. Ja sūtītājs pusgada laikā nav iesniedzis iesniegumu par glabāšanā nodoto neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu izsniegšanu, pasta komersants atkārtoti nosūta sūtītājam informāciju par šo pasta sūtījumu un priekšmetu nodošanu glabāšanā un aicinājumu saņemt tos pasta komersanta telpās.

40. Beidzoties neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu glabāšanas termiņam, neizsniegtos pasta sūtījumus un izņemtos priekšmetus izslēdz no glabāšanā nodoto neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu reģistra, izdarot attiecīgu ierakstu aktā par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu.

41. No glabāšanā nodoto neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu reģistra izslēgtos priekšmetus pasta komersants realizē pats vai noslēdz ar komersantu vai institūciju līgumu par priekšmetu realizāciju.

42. No glabāšanā nodoto neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu reģistra izslēgtos priekšmetus aizliegts iegādāties pasta komersanta darbiniekiem.

43. Tos no glabāšanā nodoto neizsniegto pasta sūtījumu un izņemto priekšmetu reģistra izslēgtos priekšmetus, kurus nevar realizēt, kā arī priekšmetus, ar kuru realizāciju saistītie paredzamie izdevumi pārsniedz ieņēmumus, iznīcina vai nodod bez atlīdzības valsts vai pašvaldības iestādei vai citām personām lietošanai atbilstoši to lietošanas mērķim, sastādot no pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas aktu.

44. No neizsniegto pasta sūtījumu realizācijas iegūtos naudas līdzekļus pasta komersants ieskaita savos ieņēmumos. Neizsniegtās pastkartes, vēstules, kā arī bojātos un mazvērtīgos priekšmetus iznīcina.

45. Sūtītājam ir prasījuma tiesības saņemt naudu, kura iegūta pēc neizsniegto pasta sūtījumu vai izņemto priekšmetu realizācijas.

46. Izsniedzot glabāšanā nodotos neizsniegtos pasta sūtījumus un izņemtos priekšmetus vai izmaksājot atlīdzību par pārdotiem neizsniegtiem pasta sūtījumiem un izņemtiem priekšmetiem, pasta komersants ietur maksu par šo pasta sūtījumu un priekšmetu glabāšanu un realizāciju saskaņā ar pasta komersanta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi.

VI. Rīcība ar pasta sūtījumā konstatētiem dzīvniekiem

47. Ja tiek konstatēts, ka pasta sūtījumā pārsūta dzīvnieku (izņemot mušas no *Drosophilidae* dzimtas, kuras biomedicīniskiem pētījumiem pārsūta oficiāli atzītas organizācijas, zīdtauriņu kāpurus, bites un dēles), pasta komersants novieto šo pasta sūtījumu atsevišķā telpā un nekavējoties pieaicina Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgās teritoriālās struktūrvienības inspektoru.

48. Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors nogādā dzīvnieku karantīnas centrā vai tam piemērotā vietā un rīkojas atbilstoši dzīvnieku aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasībām. Pasta komersants dzīvnieku nodod Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoram, sastādot no pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas aktu un izdarot attiecīgu ierakstu aktā par rīcību ar pasta sūtījumu.

49. Visus izdevumus, kas saistīti ar dzīvnieka izņemšanu no pasta sūtījuma un pārvietošanu uz dzīvnieku karantīnas centru vai tam piemērotu vietu, Pārtikas un veterinārā dienesta sniegtajiem pakalpojumiem, dzīvnieka aprūpi atbilstoši tā labturības prasībām un, ja nepieciešams, ārstēšanu vai iznīcināšanu, sedz sūtītājs saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta un attiecīgās iesaistītās institūcijas maksas pakalpojumu cenrādi. Ja sūtītājs atsakās atmaksāt izdevumus, tos piedzen normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

50. Pasta komersants nekavējoties paziņo sūtītājam uz pasta sūtījumā norādīto adresi par konstatēto faktu, norādot laiku un vietu, kur var saņemt no pasta sūtījuma izņemto dzīvnieku.

51. Ja nav iespējams identificēt sūtītāju, Pārtikas un veterinārais dienests pieņem lēmumu par turpmāko rīcību ar dzīvnieku.

52. Pasta sūtījuma iesaiņojums, kurā sūtīts dzīvnieks, uzskatāms par bīstamu, un to iznīcina saskaņā ar normatīvajiem aktiem [par veterinārajām prasībām to dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un pārstrādātu produktu aprītei, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam](#).

Ministru prezidents

V.Dombrovskis

Satiksmes ministrs

K.Gerhards

1.pielikums
Ministru kabineta
2010.gada 1.jūnija
noteikumiem Nr.493

Akta par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu paraugs

(pasta komersanta nosaukums)

(juridiskā adrese, tālruņa numurs)

APSTIPRINU

_____
(pasta komersanta pilnvarota persona)

20____.gada ____.

. Z.v.

20____.gada ____.

_____
(vieta)

Akts par pasta sūtījuma atvēršanu un citu rīcību ar pasta sūtījumu

Nr. _____

Ar

(pasta komersanta nosaukums)

(dokumenta nosaukums)

par komisijas izveidošanu

(datums, numurs)

komisija, pamatojoties

uz

_____
(pasta sūtījuma atvēršanas iemesls)

atver pasta sūtījumu

(pasta sūtījuma pieņemšanas datums, reģistrācijas numurs

(ja tāds ir), sūtītājs, adresāts)

ar tajā esošiem priekšmetiem, vielām vai

(pasta sūtījuma svars pirms atvēršanas)

dzīvniekiem (turpmāk – priekšmeti):

Nr. p.k.	Priekšmeta nosaukums un īss apraksts	Mērvienība	Daudzums	Norāde, vai priekšmeta pārsūtīšana pa pastu ir aizliegta (jā/nē)
1	2	3	4	5
	Kopā	x		

Komisija, pamatojoties uz

,

(lēmuma pamatojums)

pieņem lēmumu izņemt no pasta sūtījuma
un

(iznīcināt/nodot glabāšanā)

Nr. p.k.	Priekšmeta nosaukums un īss apraksts	Mērvienība	Daudzums	Iznīcināšanas iemesls	Iznīcināšanas veids
1	2	3	4	5	6
	Kopā	x		x	

Pasta sūtījuma svars pēc atsevišķu priekšmetu izņemšanas no tā _____

Piezīmes.

Akts sastādīts 2 (divos) eksemplāros uz _____ (_____) lapām.
(vārdiem)

Komisijas locekļi:

(amats)

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

(amats)

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

(amats)

(vārds, uzvārds)

(paraksts)

Satiksmes ministrs

K.Gerhards

2.pielikums
Ministru kabineta
2010.gada 1.jūnija
noteikumiem Nr.493

**No pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas akta
paraugs**

(pasta komersanta nosaukums)

(juridiskā adrese, tālruņa numurs)

APSTIPRINU

_____
(pasta komersanta pilnvarota persona)

20____.gada ____.

Z.v.

**No pasta sūtījumiem izņemto priekšmetu nodošanas un pieņemšanas akts
Nr. _____**

20____.gada____.

_____

(vieta)

(pasta komersanta nosaukums)

pārstāvis

(amats, vārds, uzvārds, tālruņa numurs)

nodeva no pasta sūtījumiem izņemtos priekšmetus:

Nr. p.k.	Priekšmeta nosaukums	Mērvienība	Daudzums	Īss apraksts
1	2	3	4	5
	Kopā	x		x

(nodošanas mērķis – iznīcināšanai/glabāšanai/realizācijai/nodošanai bez maksas)

(iestādes/komersanta nosaukums, kurš pieņēma no pasta sūtījumiem izņemtos priekšmetus)

pārstāvim

(amats, vārds, uzvārds, tālruņa numurs)

Piezīmes.

Šis akts sastādīts 2 (divos) eksemplāros uz _____ (_____) lapām.
(vārdiem)

Nodeva

(paraksts)

Pieņēma

(paraksts)

Satiksmes ministrs

K.Gerhards

© A/s Exigen Services Latvia, 1998 - 2010. Visas tiesības aizsargātas